

právní úprava se dotýká zejména práva na spravedlivý proces, zásady ne bis in idem a práva vlastnit majetek, srov. Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), čl. 6 a čl. 1 dodatkového protokolu č. 1.

I kdyby mohla být některá kárná řízení považována za kvazi trestní ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (k tomu viz kritéria, jimiž Evropský soud pro lidská práva zkoumá, zda jde o řízení o trestním obvinění, vypočtená ve věci *Engel a ostatní proti Nizozemsku*, č. 5100/71 a další, rozsudek pléna ze dne 23. listopadu 1976), navrhovaná právní úprava respektuje právo na odvolání v trestní věci a zásadu ne bis in idem.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Pokud jde o právně nezávazná mezinárodní doporučení, předkladatel odkazuje na IX. doporučení Skupiny GRECO (Skupina států proti korupci) Rady Evropy dle zprávy o plnění doporučení České republiky (Prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu, soudcům a státním zástupcům), čtvrté hodnotící kolo¹, podle kterého by Česká republika měla umožnit soudcům podat odvolání proti kárným rozhodnutím včetně rozhodnutí o odvolání z funkce (str. 10, bod 50. a násl. zprávy). Toto doporučení má být na základě předloženého návrhu splněno.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky se odvíjí od poměrně nízkého počtu řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (řádově desítky řízení ročně) a od poměrně nízkého počtu udělených výtek a provedených šetření (též řádově desítky případů ročně). V případě státního rozpočtu očekává předkladatel náklady ve výši jednotek miliónů korun českých, v podrobnostech viz závěrečná zpráva o posouzení dopadů regulace (RIA).

¹ Dostupné online z https://www.justice.cz/documents/12681/1849546/23_2019-OSZ-KOR_1_Priloha_1_GRECO_zprava_o_plneni_doporuzeni_ctvrte_kolo_final.pdf/952d3e77-417f-427f-83fa-4c29ed9d23b3, citováno dne 29. 3. 2019.

Odvolací kárné soudy jednají a rozhodují v senátech složených ze soudců daného soudu a dále ve společném senátu, který je složen paritně ze soudců kárných senátů obou odvolacích kárných soudů (srov. § 5c a násl.). Společný senát je navržen za účelem sjednocování rozhodovací praxe odvolacích kárných soudů.

K odstavci 2

Řízení má být dvoustupňové. Je navrhováno, aby prvostupňovými soudy byly vrchní soudy a druhostupňovými soudy Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud.

K § 4 a 5

V § 4 a 5 je upraveno, který vrchní soud koná řízení v prvním stupni. Ust. § 4 je obecným ustanovením, § 5 je zvláštní ustanovení. Úprava je v zásadě převzata z právní úpravy účinné do 30. 9. 2008.

Podle § 4 je rozhodující sídlo soudu (ve věcech soudců), státního zastupitelství (ve věcech státních zástupců) a exekutorského úřadu (ve věcech soudních exekutorů), v rámci kterého kárně obviněný vykonává funkci (úřad). Navrhuje se též výslovně stanovit pravidlo pro příslušnost v případě státního zástupce, který je tzv. pověřeným evropským žalobcem ve smyslu nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce. Speciální úprava se nenavrhuje pro případ soudce, který je evropským nejvyšším žalobcem, neboť takový soudce zůstává soudcem přiděleným nebo přeloženým k výkonu funkce soudce k určitému soudu.

Speciální úprava (§ 5) má za cíl přispět k důvěře v nestranné rozhodování kárných soudů prvního stupně; proto se navrhuje stanovit, že Vrchní soud v Olomouci rozhoduje ve věcech soudců Vrchního soudu v Praze a státních zástupců Vrchního státního zastupitelství v Praze a Vrchní soud v Praze ve věcech soudců Vrchního soudu v Olomouci a státních zástupců Vrchního státního zastupitelství v Olomouci (tato úprava je též založena na znění kárného řádu účinného do 30. 9. 2008). Ze stejného důvodu je navrhováno shodné řešení pro případ, že jako místo výkonu evropského pověřeného žalobce je ministrem spravedlnosti po projednání s nejvyšším státním zástupcem stanoveno některé z vrchních státních zastupitelství.

Jinak je případná podjatost řešena podle kritérií stanovených trestním řádem (srov. § 30 a 31 tr. řádu) aplikovatelných přiměřeně za podmínek stanovených v § 25 kárného řádu (srov. k tomu též navrhované změny v § 10 kárného řádu).

K bodu 9

K § 5a

Navrhuje se stanovit funkční příslušnost tak, aby Nejvyšší soud byl odvolacím soudem ve věcech soudců, kteří rozhodují ve správním soudnictví (srov. k tomu též § 4 odst. 1 věta třetí kárného řádu), dále ve věcech státních zástupců a ve věcech soudních exekutorů, a Nejvyšší správní soud ve věcech soudců, kteří nerozhodují ve správním soudnictví. Soudci rozhodujícími ve správním soudnictví jsou soudci vykonávající pravomoc soudů ve správním soudnictví (§ 4 s. ř. s.).

K § 5b

Navrhuje se, aby se místní a funkční příslušnost posuzovala podle skutečností, které tu jsou v okamžiku zahájení řízení. Pokud tedy právní úprava zohledňuje např. kritérium sídla, je rozhodné sídlo (obvod, ve kterém je sídlo) v okamžiku zahájení řízení.

K § 5c

Odvolací kárné soudy jednají a rozhodují v senátech a ve společném senátu.

Senát Nejvyššího soudu je složen ze soudců (předsedy senátu a dvou soudců) Nejvyššího soudu. Senát Nejvyššího správního soudu je složen ze soudců (předsedy senátu a dvou soudců) Nejvyššího správního soudu. Předpokládá se, že každý z odvolacích soudů bude mít jeden senát.

Společný senát je složen ze šesti členů. Tři členové jsou soudci Nejvyššího soudu a tři členové jsou soudci Nejvyššího správního soudu. Členem společného senátu se stává ten, kdo je členem senátu odvolacího kárného soudu, ledaže některý z odvolacích soudů jedná a rozhoduje ve více senátech – v takovém případě se postupuje podle § 5f.

K § 5d až 5g

V ustanovení se navrhuje upravit, jak jsou předsedové a členové senátů a společného senátu odvolacích soudů vybíráni.

V § 5d jsou navrženy podmínky pro ustanovení do funkce člena senáty a náhradníka člena senátu odvolacího kárného soudu. Ustanovení § 5d odst. 2 se vztahuje i na případy, kdy členem senátu a náhradníkem člena senátu Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu nemůže být nikdo, kdo před uplynutím 5 let od skončení funkčního období vykonával funkci člena senátu (vč. přisedícího) jakéhokoliv kárného soudu (tedy jakéhokoliv kárného soudu prvního stupně i odvolacího kárného soudu).

